

A HFS tervezetek továbbfejlesztésének egyedi, minőségi továbbfejlesztési útmutatásai és a tervezői válaszok

A HACS neve: Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület

Általános kritériumok

A HFS kidolgozásának minősége, a dokumentum teljessége			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye ¹
A dokumentum teljes terjedelme (70 oldal) és szerkezete megfelel a sablonban előírtaknak.	megfelel		
Minden fejezet tartalmaz kifejtést, kivétel a 8.1/d; 8.3/5; 8.3/8; 8.5 pontokat, amelyeket csak a végleges HFS-hez kell kitölteni.	megfelel	8.1/d kidolgozás alatt 8.3/5 kidolgozva 8.3/8 kidolgozás alatt 8.5	8.3
A szerkezet átlátható, könnyen olvasható, az oldalszámzás és a táblázat/ábra hivatkozások megfelelőek A dokumentum fejezetei és az egyes alpontok az útmutatóban leírtaknak megfelelő tartalommal lettek kidolgozva	1. A dokumentumban szereplő fejezetek és alpontok az útmutatóban foglaltaknak megfelelően lettek kidolgozva, egyes fejezetek ugyanakkor nem lettek kellő részletezettséggel kifejtve, kiegészítésre, alátámasztásra szorulnak (részletek alább).		

¹ Módosítások helye a dokumentumban (fejezet, oldalszám)

Az érintettek bevonása a tervezési folyamatba

A helyi közösség bevonása a tervezési folyamatba			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
<p>A tervezési folyamat nyitott (bárki részt vehet) és átlátható (jól kommunikált). A bevonást célzó tevékenységek módszertanilag megfelelőek, leírásuk jól részletezett, a folyamat eredményei mindenki számára elérhetőek, nyilvánosak.</p> <p>A három szektor képviselője kiegyensúlyozott a tervezési folyamatban.</p> <p>A térség szempontjából jellemző (a helyzetfeltárásban említett) hátrányos helyzetű vagy valamilyen szempontból sérülékeny csoportok bevonása a tervezési folyamatba bizonyított (kisebbség, hátrányos helyzetű emberek, nők, fiatalok, idősek stb.)</p>	<p>2. <i>Kérjük a 2. fejezet kiegészítését a tervezői eseményekkel kapcsolatos, az útmutatóban kért információkkal (esemény megnevezés, időpont, helyszín, résztvevők száma, az eredmények rövid összefoglalása).</i></p>	<p>Kiegészítve a kért információkkal.</p>	<p>2. fejezet</p>
	<p>3. <i>A dokumentum alapján nem követhető nyomon, milyen eredménnyel vonták be a HACS-közösség tagjait. Általános mondatok szerepelnek arról, hogy „az illetékes önkormányzatok által ismét megkeresésre kerültek az érintettek”. A Stratégiában javasolt kitérni a „hogyan” és „milyen eredménnyel” kérdésre is.</i></p>	<p>Kiegészítve konkrétabb információkkal.</p>	<p>2. fejezet</p>
	<p>4. <i>A 2. fejezet alapján a TMCS határozta meg a stratégiai irányokat. Ezen kívüli szélesebb kör az intézkedések tartalmát tudta befolyásolni a projekt adatlapokon keresztül. Javasolt a projektgyűjtő adatlapok eredményeiről rövid összefoglalókat készíteni és közzétenni, illetve a HFS-be beilleszteni. Az átláthatóság érdekében a továbbiakban javasolt a folyamat további lépéseit, ütemezését és az egyes események eredményeinek rövid összefoglalását is nyilvánossá tenni (beleértve a nyilvános műhelyeket, TMCS üléseket, Elnökségi üléseket és a Közgyűléseket), illetve a HFS szempontjából releváns eredményeket a 2. fejezetben összegezni;</i></p>	<p>Kiegészítve a projekt adatlapok összesítésével.</p>	<p>2. fejezet</p>

A közösség hozzájárulása a stratégiához jól nyomon követhető	5. <i>A nehezen elérhető, sérülékeny közösségek bevonása a tervezésbe nem bizonyított. Tekintettel arra, hogy a HACStérség kiemelten hátrányos helyzetű terület, magas munkanélküliséggel, alacsony iskolázottságú lakossággal, jelentős roma népességgel, bevonásuk mindenképpen indokolt. Ha erre nem került sor, mindenképpen javasolt további tematikus egyeztetés szervezése kifejezetten a hátrányos helyzetűek problematikájára szervezve és/vagy a TMCS tagságának kiegészítése ezeknek az embereknek a képviselőit alkalmas szakmai munkatárssal.</i>	Kiegészítve roma fórummal.	2. fejezet
--	--	----------------------------	------------

A helyzetelemzés minősége

A térség homogenitása			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A térség összetartozása, az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása bizonyított.	6. <i>A 3. fejezetben javasolt konkrétan alátámasztani az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állását. Más fejezetekből kiderül, hogy megvan a térségben az a potenciál, amelyre a fejlesztések alapozhatnak, de ezt javasoljuk ebben a fejezetben röviden alátámasztani.</i>	Kiegészítve.	3. fejezet
A helyzetfeltárás megalapozottsága és térség-specifikussága			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A helyzetfeltárás megfelelően részletezett, releváns, friss adatokon és információkon alapul	7. <i>Javasolt a HACStérségben jelentkező, a Stratégia által kezelni kívánt problémák idősoros bemutatása is, tekintettel arra, jelenleg csak az „itt és most” azonosítható folyamatok ismertetésére került sor.</i>	Kiegészítve.	4.1.5
A helyzetfeltárás elemzi az adott térség jellemzőit (térség-specifikus)	8. <i>Javasolt szintén a stratégia által kezelni kívánt problémák, vagy fontos erőforrások tekintetében konkrétan információkkal ellátni a fejezetet. Részletesebb információkat indokolna a turisztikai terület mind az adottságokat, mind a szolgáltatások színvonalát,</i>	Kiegészítve.	4.1.2, 4.1.5

A helyzetfeltárás egyértelműen beazonosítja a stratégia szempontjából fejlesztés középpontjába helyezendő célcsoportokat, közösségeket, fejlesztési területeket, térségeket.	<i>kihasználtságát tekintve, illetve a helyben előállított termékekkel kapcsolatosan a mennyiség, minőség, értékesítési csatornák, térségi marketing, együttműködések vonatkozásában.</i>		
	9. <i>Javasolt a térszerkezeti adottságok részt a határmentiség következményeinek árnyalásával, Mátészalka, Fehérgyarmat térségre gyakorolt hatásaival kiegészíteni.</i>	Kiegészítve.	4.1.1
	10. <i>A helyzetfeltárás nem tér ki a HACS-térség belső társadalmi, gazdasági, környezeti specifikumaira, esetleges mikrotérségi tagoltságára. Ezek beépítése a tervezett intézkedések jobb célzása érdekében javasolt a Stratégiába.</i>	Kiegészítve.	4.1.1
	11. <i>A HACS-térségben hangsúlyos problémaként jelentkezik a munkanélküliség, a szegénység, az elvándorlás, az ugyanakkor nem kerül bemutatásra, hogy mely települések illetve településcsoportok a leginkább veszélyeztetettek, vagy általános, valamennyi települést sújt a probléma.</i>	Kiegészítve.	4.1.3
	12. <i>A helyzetfeltárából hiányzik a HFS stratégiai irányát meghatározó társadalmi-gazdasági körülmények tömör összefoglalása. Javasolt pótolni.</i>	Kiegészítve.	4.1.5
A HFS építése a korábbi vidékfejlesztési programok tapasztalataira, továbbá a térséget érintő tervezési előzményekre, aktuális programokra, szolgáltatásokra			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A HACS kielemezte és bemutatta a korábbi időszakban alkalmazott HVS megvalósításának tapasztalatait és figyelembe vette a stratégia kialakításában. A vonatkozó fejezet beazonosítja a 2014-2020-as OP-k és a VP HFS szempontjából releváns beavatkozási területeit és a helyzetfeltárára alapozva	13. <i>A 4.2-es fejezet főként külső (a térség hatókörén kívül eső) szempontokat jelöl meg a HACS 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó működési</i>	Nem értelmezhető.	
	14. <i>A HVS értékelésébe beletartozik a gyakorlatával kapcsolatban. A fejezet nem tartalmaz információt a megvalósult fejlesztésekkel kapcsolatosan, ebből nem von le következtetést, hogy melyek azok a "sikeres" intézkedések amiket folytatni kívánnak és miért ítélték sikeresnek (a forráslekötés fontos, de nem elég, mert nem mutatja az adott támogatási terület egyértelmű hasznát a térség számára), s melyek azok amelyeknek folytatását elvetették (miért) vagy esetleg módosított formában - és hogyan, mi alapján módosítva - építették be a HFS-be. A</i>	Kiegészítve.	4.2

<p>indokolja azok fontosságát.</p> <p>A vonatkozó fejezet áttekinti a HFS tartalmát befolyásoló megyei, járási, települési szinten megfogalmazott fejlesztési prioritásokat/beavatkozási területeket/jelentős projekteket és bemutatja a kapcsolatukat a HFS-sel.</p> <p>A vonatkozó fejezet áttekinti a HFS tartalmát befolyásoló, a térség gazdasági, környezeti és a befogadást támogató programokat, szolgáltatásokat és bemutatja kapcsolatukat (komplementaritás, koherencia) a HFS-sel.</p>	<p><i>HFS felülvizsgálat óta a HACCS területe, tagsága átalakult, illetve új tagok is beléptek, mely esetleg módosíthatta az új HFS-hez való hozzáállást (amennyiben ez jellemző, röviden érdemes lenne erre kitérni). megvalósításról (HACCS működési módja) levonható tanulságok összegzése is, ha van olyan jó gyakorlat, amelyet folytatni kívánnak, vagy épp a kudarcos tevékenységek, amelyek tanulságait beépítik a működésükbe</i></p>		
	<p>15. <i>Abból kiindulva, hogy a HACCS-térség alapvetően mezőgazdasági adottságú terület, és a stratégia kiemelt célja a termékfeldolgozás bővítése, javasolt kapcsolódó intézkedésként szerepeltetni a VP beruházásokat támogató M04-es intézkedését.</i></p>	Kiegészítve.	4.3
	<p>16. <i>Javasolt a VP vonatkozó fejezeteit alfejezeti szinten, az OP-kat pedig beavatkozási terület szinten említeni.</i></p>	Kiegészítve.	4.3
	<p>17. <i>A 4.3 fejezetben a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei stratégiai program releváns intézkedéseinek felsorolásszerű bemutatására kerül sor, de az, hogy ezekhez hogyan kapcsolódik a HFS, nem kerül kifejtésre. Javasolt továbbá a Mátészalkai, Fehérgyarmat város ITS-ének áttekintése abból a szempontból, hogy mely intézkedései segíthetik a HFS céljainak megvalósulását és ehhez hogyan illeszthetőek a HFS intézkedései.</i></p>	Kiegészítve.	4.3
	<p>18. <i>A Stratégia kimenetelét befolyásoló, a HACCS-térség gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését támogató térségi vonatkozású programok (pl. gyerekesély program, Bejárható Magyarország,)) illetve a tájvédelmi körzet és a Natúrpark lehetséges összezsengő fejlesztései nem kerültek bemutatásra. A párhuzamos fejlesztések elkerülése, az intézkedések jobb célzása és a szinergia érdekében javasolt a stratégia kibővítése ezekkel a programokkal.</i></p>	Kiegészítve.	4.3
A szükségletek és lehetőségek kapcsolata a helyzetfeltárással			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A SWOT elemzés az	19. A SWOT táblázat alapvetően megfelel az útmutató	5. és 9. lehetőség átfoglalva, 2.	4.4

<p>útmutatónak megfelelő logika szerint készült</p> <p>A SWOT elemzés megállapításait a helyzetfeltárás megalapozza, a kapcsolat egyértelmű</p>	<p><i>logikájának. A lehetőségek közül az 5. és 9. ebben a megfogalmazásban nem külső tényező, hanem tevékenység. A gyengeségek közül a 2. (ha már fennáll) akkor inkább gyengeség. Javasolt korrigálni.</i></p>	<p>gyengeség eltávolítva.</p>	
	<p>20. <i>A SWOT gyengeségekre vonatkozó megállapításai helyenként átfedésben vannak, esetleges összevonással csökkenthető a SWOT terjedelme.</i></p>	<p>Átdolgozva.</p>	<p>4.4</p>
	<p>21. <i>Egyes SWOT megállapítások túlzottan általánosak (pl. „A térségből hiányoznak az üzleti szolgáltatások, „A működő vállalkozások többsége gyenge versenyképességű”). Javasolt konkrétabban megfogalmazni, milyen típusú üzleti szolgáltatások hiányoznak, milyen tekintetben (humán tőke színvonala, üzleti kapcsolatrendszer hiánya, forráshiány) versenyképtelenek a már működő vállalkozások.</i></p>	<p>Pontosítva.</p>	<p>4.4</p>
	<p>22. <i>Az elemző résznél a stratégiai irányokat megalapozandó javasolt bemutatni, hogy mely SWOT elemek párosításából alakították ki.</i></p>	<p>Kiegészítve.</p>	<p>4.4</p>
	<p>23. <i>A SWOT táblázatban az erősségek közül az 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, a gyengeségek közül a 2, 9, 10, 13, 16, 19, 20, 21, 25-29 nincs megfelelően alátámasztva a helyzetfeltáró részben. Javasoljuk a helyzetfeltárás vonatkozó információkkal történő kiegészítését.</i></p>	<p>Kiegészítve.</p>	<p>4.1</p>
<p>A fejlesztési szükségletek definiálása az útmutatónak megfelelő logika szerint készült</p>	<p>24. <i>A szükségletek megfogalmazása csak részben követi az útmutató iránymutatásait. A pontokkal megjelölt „szükségletek” nem szükségletek, hanem fejlesztési irányok. A térségi adottságokra épülő turisztikai fejlesztés tekintetében a leírás helyesen rámutat arra a hiányosságra (szükségletre), amelyet a HFS keretén belül szándékozik csökkenteni (turisztikai szolgáltatások hiányosságai). Javasolt a másik 5 pontban is ezt a logikát követni és definiálni azt a hiányt, amelyre a HFS a fejlesztési</i></p>	<p>Pontosítva.</p>	<p>4.5</p>

lehetőségeivel reagálni szándékozik.

A stratégia és a cselekvési terv minősége

A stratégia beavatkozási logikája			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
<p>A célok meghatározása módszertanilag megfelel az útmutatóban foglaltaknak (a célok száma a megvalósíthatóság határán belül van; a célok tartalma egyértelmű; a célok hierarchiája megfelelő)</p> <p>A tervezett forrás összhangban van a kitűzött célokkal</p> <p>A stratégia céljai megfelelően alátámasztottak, indokoltak: a térség szükségleteire és lehetőségeire reflektálnak a gyengeségek és veszélyek figyelembe vételével</p> <p>A tervezett intézkedések összhangban vannak a kitűzött célokkal, egyértelmű a kapcsolat a célok és az intézkedések között.</p> <p>A célindikátorok alkalmasak a célok teljesülésének mérésére.</p>	<p>25. <i>Javasolt az összhang megteremtése a stratégiai irányok és a specifikus célok között. Ezek jelenleg csak részben fedik egymást.</i></p>	Pontosítva.	7.2
	<p>26. <i>A 2. specifikus cél indoklottsága megkérdőjelezhető. Az intézkedések közül egyetlen (a köztemető) sorolható ide. Javasolt vagy a cél kihúzása, vagy a fejleszthető szolgáltatások körének kibővítése.</i></p>	Fejleszhető szolgáltatások bővítése megtörtént.	7.2; 8
	<p>27. <i>A 3. specifikus célhoz rendelt intézkedések alapján ez a specifikus cél inkább a szemléletformálásra, hálózatosodásra irányul, és nem az infrastruktúra vagy a szolgáltatások közvetlen fejlesztésére, ezért javasolt az átfogalmazása, pontosítása.</i></p>	Pontosítva.	7.2
	<p>28. <i>A 4. specifikus célt szerencsésebb lenne úgy megfogalmazni, hogy kifejezze azt, amit a 2. és 5. szükséglet mond, vagyis a bővülő, magasabb feldolgozottságú helyi termékskálát és a mezőgazdasági tevékenységek fenntartását.</i></p>	Pontosítva.	7.2
	<p>29. <i>A SWOT-ban és a helyzetfeltárásban jelzettek szerint a térségben nagyfokú a halmozottan hátrányos helyzetű (megélhetési gondokkal küszködő, alacsonyan iskolázott, munkanélküli, roma) népesség aránya. A célok között már nem jelenik meg ez a probléma. Egyetlen intézkedés („Hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása ismeretterjesztéssel”) szolgálja ezen célcsoport helyzetének javítását, elsősorban az alapanyag termeléssel kapcsolatos ismeretek bővítése révén, amely csekély eredménnyel kecsegtet az életminőség javulás terén. Tekintettel a problémacsoport helyzetfeltárásban és SWOT-elemzésben</i></p>	EFOP 1.7 forrásból finanszírozandó intézkedés és ahhoz kapcsolódó specifikus cél kialakításra került.	7.2; 8

A célértékek reálisak és mérhetőek (megfelelnek a SMART elveknek).	<i>bemutatott súlyára, javasolt ennek a területnek a hangsúlyosabb megjelenítése a stratégiában, amely egy önálló specifikus cél és önálló (pl EFOP 1.7-ből finanszírozott) intézkedés(ek) beépítését jelenti, illetve a már kidolgozott intézkedések „érzékenyítését” a célcsoportra vonatkozóan.</i>		
	30. <i>A 7.2. pontban szereplő táblázatok alatt nem szerepel szöveges indoklás arra vonatkozóan, hogy miért ezeket a célokat választották, illetve hogyan kapcsolódnak a választott célok a helyzetfeltárás, a SWOT és a szükségletfeltárás megállapításaihoz. Kérjük, ezt pótolják. A Stratégia jövőképét bemutató, viszonylag részletes 7.1. fejezetben felsorolt célkitűzésekből átemelhető szempontok a 7.2. fejezetbe.</i>	Kiegészítve.	7.2
	31. <i>A turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése a SWOT-ban, a szükségletek között és a stratégiai irányoknál is hangsúlyos, ugyanakkor az erre a célra allokkált fejlesztési forrás nem áll ezzel arányban.</i>	Allokált fejlesztési forrás módosítva,	8.
	32. <i>A 8. és a 10. indikátoron kívül a többi mutató kimeneti és nem pedig eredmény indikátor. Előbbieket (kimeneti mutatók) az intézkedéseknél javasolt feltüntetni. Eredmény indikátor lehet a vállalkozásfejlesztő intézkedések esetén pl a megtartott vagy létrehozott új munkahelyek száma (FTE-ben), az új termékek, szolgáltatások száma stb.</i>	Módosítva.	7.2
A stratégia intézkedéseinek kidolgozottsága, realitása, megvalósíthatósága			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
Az intézkedések reálisak, megalapozottak és megvalósíthatók	Több intézkedésre vonatkozó általános észrevételek: 33. <i>Több intézkedés szinte projekt szinten lett meghatározva, amelyek közül a hasonló típusú intézkedéseket javasolt összevonni. Ilyen pl a rendezvények (1/a, 1/b, 9, 10), térségi szintű marketing, értéktár (5, 7, 8).</i>	Összevonva.	8.
Az intézkedések indoklása épít a helyzetfeltárás, a SWOT és a szükségletek megállapításaira, a kapcsolat egyértelmű.	34. <i>A specifikus cél ponthoz mindössze 1 db cél beillesztése javasolt. Azé, amelyhez az intézkedés leginkább hozzájárul. A többi szöveg jellemzően a támogatható tevékenységek leírásához tartozik logikailag.</i>	Módosítva.	8.

<p>A támogatható tevékenység területek és a jogosultak köre egyértelműen definiált (megvalósítható, a felhívásokba átemelhető) és a célok megvalósulását szolgálja.</p> <p>A kiválasztási kritériumok módszertanilag megfelelőek és a célok megvalósulását szolgálják</p> <p>A támogatási arányok indokoltak és megfelelnek a VP-ben és az útmutatóban megfogalmazott szempontnak</p> <p>A kimeneti indikátorok tartalmazzák a kötelezően alkalmazandó indikátorokat, a célértékek arányban állnak az intézkedésre allokált forráskerettel</p> <p>Az nemzetközi és térségek közötti együttműködések tervezett tématerületei jól definiáltak, megalapozottak és konkrét közös eredmények elérését teszik lehetővé</p>	<p>35. <i>Az indoklásban javasolt a helyzetfeltárássra, a konkrét SWOT elemekre és a konkrét szükségletekre visszahivatkozni. A célok, és a támogatható tevékenységekről szóló mondatok (vagyishogy MIT szeretnének támogatni) nem ide tartoznak (szintén a támogatható tevékenységek blokkba tartozik).</i></p>	Kiegészítve.	8.
	<p>36. <i>A kiválasztási kritériumok helyett a vonatkozó pontban szinte kizárólag jogosultsági kritériumokat sorolnak fel (a pályázat feltétele). A kiválasztási kritériumok olyan szempontok, amelyek rangsor állítását szolgálják, vagyis abban segítenek dönteni, hogy két jogosult pályázat közül melyik a JOBB. Kérjük ilyen kritériumok meghatározását és a jogosultsági kritériumoktól való egyértelmű elkülönítését.</i></p>	Módosítva.	8.
	<p>37. <i>A kiválasztási kritériumok alatt szereplő jogosultsági feltételek túlrészletezettek (hány nap, hány perc stb), olyan elemeket is tartalmaznak (pl jogszabályi feltételek), amelyek elegendő, ha a pályázati felhívásban szerepelnek.</i></p>	Módosítva.	8.
	<p>38. <i>A támogatási arányok meghatározásánál ahol magasabb támogatási arányt határoznak meg, mint a VP irányadó támogatási intenzitásai (komplex programmal fejlesztendő járásban megvalósuló jövedelemgeneráló fejlesztés esetén 70%, nem jövedelemgeneráló fejlesztés esetén 95%). Az eltérést kérjük indokolni.</i></p>	Módosítva.	8.
	<p>39. <i>Kérjük a megvalósítás tervezett időintervallumait megadni.</i></p>	Kiegészítve.	8.
	<p>40. <i>A bemutatott intézkedéseknél több esetben szerepelnek „vállalkozások”. Szükséges pontosítani, hogy a HFS csak mikro-vállalkozás méretű vállalkozások fejlesztésére irányulhat.</i></p>	Pontosítva.	8.
	<p>Az egyes intézkedésekre vonatkozó észrevételek:</p> <p>41. <i>1/A intézkedés:</i></p> <p>a. <i>Javasolt térségi szinten, programsorozatként megvalósítani, ezért a kiválasztási kritériumok, alapelvek között célszerű megjeleníteni a kooperáció – hálózatszervezés elvének érvényesítését.</i></p> <p>b. <i>Az intézkedés esetében a kisebbséget csak akkor</i></p>	Módosítva.	8.

	<i>vonják be kötelező jelleggel, ha 20%-ot meghaladó az arányuk az érintett településen és működik cigány kisebbségi önkormányzat. Javasolt, hogy 20%-os arány esetén cigány kisebbségi önkormányzat hiánya nélkül is tegyenek lépéseket a kisebbség bevonására.</i>		
	<i>42. 1/B intézkedés: Javasolt térségi szinten, programsorozatként megvalósítani, ezért a kiválasztási kritériumok, alapelvek között célszerű lenne megjeleníteni a kooperáció – hálózatszervezés elvének érvényesítését.</i>	Módosítva – összevonva 1/A-val.	8.
	<i>43. 4. intézkedés: javasolt a jogosultságot a nonprofit szervezetekre is kiterjeszteni.</i>	Kiegészítve.	8.
	<i>44. 5. intézkedés: Javasolt jobban kifejteni a térségi marketing tevékenységre vonatkozó elképzeléseket (célja, célcsoportja, eszközei stb), továbbá javasolt az önálló Szatmár védjegy kialakítására vonatkozó elképzeléseket kirészletezni (pl a minőségbiztosítási rendszer közös létrehozásának módja, a hálózatszervezés módja, a csatlakozás feltételeinek alapjai, a minőségbiztosítás/működtetés módja stb.). Az intézkedés igen kevés konkrét információt tartalmaz, így nehezen dönthető el a realitása és megalapozottsága.</i>	Kiegészítve.	8.
	<i>45. 7. és 8. intézkedés: javasolt kifejteni (és átgondolni) a projekt eredmények hasznosulásának módját (ki a célcsoport, hogyan és mire használják, hogyan frissítik, hogyan teszik elérhetővé, stb).</i>	Összevonva 5. intézkedéssel.	8.
	<i>46. 11. intézkedés: Javasoljuk a „hátrányos helyzetű lakosság bevonása” helyett konkrétan megfogalmazni, hogy a résztvevők minimum hány %-a kerüljön ki ebből a csoportból.</i>	Intézkedés törölve.	8.
	<i>47. 12. intézkedés: a. Javasolt egyértelműsíteni, hogy új védjegy kialakításáról van szó, vagy az esetleg már létező minősítésnek való megfelelésről. Amennyiben az előbbi, úgy javasolt az 5. intézkedésben ennek a munkának a feltételeit kidolgozni.</i>	Pontosítva, illetve módosítva.	8.

	<p>b. Javasolt a támogatható tevékenységek pontot részletesebben átgondolni és a költségtípusokon kívül magát a támogatható tevékenységeket is felsorolni.</p> <p>c. Javasolt a minimális projektméret jelentős csökkentése, tekintettel a nagyszámú, kis tőkeerővel rendelkező őstermelőkre és mikrovállalkozásokra, amelyről a helyzetfeltárás beszámol.</p> <p>d. Javasolt a maximális projektméret csökkentése, tekintettel a rendelkezésre álló forrás korlátosságára.</p>		
	<p>48. 13. intézkedés: Az intézkedés megvalósításának jogosultsága kérdéses, tekintettel arra, hogy nem jogosult településen valósulna meg. IH állásfoglalás szükséges! Amennyiben nem lehet LEADER-ből finanszírozni, javasolt a várossal együttműködésben (esetleg ha lesz városi CLLD) megvalósítani.</p>	Módosítva.	8.

A stratégia monitoring, értékelési és visszacsatolási mechanizmusainak alkalmassága a HFS célok és ezek teljesülésének mérésére és a HACS működésének értékelésére

Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A monitoring adatok adatforrása, a gyűjtés módszere, gyakorisága megfelelő, megvalósítható. Az elemzés és a visszacsatolás biztosított.	<u>jelenleg nem értékelt</u>		
Az önértékelés módszere, ütemezése megfelelő. A visszacsatolás biztosított	<u>jelenleg nem értékelt</u>		

A stratégia kiegészítő jellege és összhangja a PM, VP és releváns OP-k céljaival

Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A stratégia céljai és intézkedései összhangban vannak a VP és a LEADER intézkedés céljaival.	A HFS ugyan az egyes intézkedéseknél részletesen felsorolja az egyéb források felhasználásának lehetőségét, arra vonatkozóan nem tartalmaz információt, hogy a kiegészítő jelleg miként fog érvényesülni, hogyan egészítik ki egymást az egyes intézkedések.	Kiegészítve.	8.
Az intézkedések leírása	49. Az 1/A, 1/B, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 intézkedésnél elvileg nincs		

megfelelően alátámasztja az adott intézkedés kiegészítő jellegét. A kapcsolódások és a lehatárolások is megfelelőek.	<i>potenciális átfedés, itt a kapcsolódásokat érdemes kifejtteni, ha vannak.</i>		
	50. <i>Az 5. intézkedésnél, amennyiben új védjegy bevezetéséről van szó, javasolt a VP M03 intézkedését figyelembe venni. Itt fontos lenne a kapcsolódás kifejtése, illetve annak bemutatása, hogy milyen pozitívumot, hozzáadott értéket teremt az intézkedés LEADER-ből finanszírozása.</i>	Pontosítva.	8.
	51. <i>A 12 intézkedésnél javasolt figyelembe venni, hogy a mezőgazdasági termékelőállítás a VP 6.3 alintézkedése 3000 STÉ felett, a 4.1 intézkedése 6000 STÉ felett támogatja. A 4.2 alintézkedés (feldolgozás) nincs alsó határa. A 6.2 alintézkedés pedig a nem mezőgazdasági tevékenységek elindulását támogatja.</i>	Pontosítva.	8.
	52. <i>A turisztikai fejlesztéseknél javasolt bemutatni a Bejárható Magyarországhoz (esetleg a Nemzeti Parkkal) való kapcsolódást.</i>	Kiegészítve.	8.
A stratégia hozzájárulása a LEADER elvekhez és a horizontális célokhoz			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
A stratégia bemutatja, hogyan járul hozzá a munkahelyteremtéshez és a jövedelemgeneráláshoz. A stratégia bemutatja, hogyan járul hozzá a környezet megőrzéséhez és a klímaváltozás kihívásainak csökkentéséhez. A stratégia bemutatja, hogyan járul hozzá a társadalmi befogadás erősítéséhez, szükség szerint a szegénység újratermelődésének csökkentéséhez.	53. <i>Annak ellenére, hogy a HACS-térség Magyarország leghátrányosabb helyzetű, komplex programmal segített térségeinek egyike, a Stratégiában nem jelennek meg markánsan a társadalmi befogadás erősítésére, a szegénység újratermelődésének csökkentésére irányuló célkitűzések és beavatkozások. Jelenleg egyetlen közvetlen intézkedés („Helyi termékek feldolgozásához kapcsolódó szemléletformáló ismeretterjesztés”) szolgálja a hátrányos helyzetű, humán tőkével nem megfelelően ellátott lakosságcsoportok felzárkóztatását. A tervezett intézkedés életminőséget javító várható hatása önmagában csekély. Tekintettel a térség hátrányos helyzetére, javasolt megfontolni az EFOP 1.7 intézkedésben való részvételt és ezt megalapozni a HFS-ben.</i>	Kiegészítve.	8.
	54. <i>A stratégia esélyegyenlőségi célkitűzései tagolatlanok. (Nőkre, fiatalokra, egyéb, speciális hátrányokkal sújtott csoportokra nincsenek egyedi célkitűzések, beavatkozások,</i>	Kiválasztási kritériumok kiegészítve.	8.

<p>A stratégia bemutatja, hogyan járul hozzá a nők esélyegyenlőségéhez, a fiatalok és egyéb sérülékeny csoportok helyzetének javításához.</p>	<p><i>vagy kiválasztási kritériumok megfogalmazva. E problémák enyhítése megkívánja a tudatos, célcsoport orientált tervezést). Javasolt ezen szempont figyelembe vétele az intézkedések kiválasztási szempontrendszerében, támogatható tevékenységeinél.</i></p>		
<p>A stratégia bemutatja, hogyan ösztönzi az ágazatközi, szektorok közötti, több szereplőt érintő megoldásokat.</p> <p>A stratégia bemutatja, hogyan ösztönzi a helyben innovatívnak számító, új modellek kialakítását (termék, szolgáltatás, módszer) és hogyan segíti, hogy az új megoldások, ötletek, gyakorlatok a helyi szereplők számára elérhetővé váljanak.</p> <p>A stratégia bemutatja, hogyan ösztönzi az együttműködéseket és hogyan generálja a hálózatosodást.</p>	<p>55. <i>A környezeti szempontokat és az innovativitás ösztönzését sem támogatandó tevékenység, sem pedig kiválasztási kritérium formájában nem érvényesítik. Javasolt ezen szempontok érvényesítésének újragondolása.</i></p>	<p>Kiegészítve.</p>	<p>8.</p>

Kapacitás, a megvalósításra vonatkozó kritériumok

A HACS tagságának és döntéshozatalának összetétele			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye
<p>A HACS tagsága nyitott, nincs olyan szabály érvényben, ami a csatlakozást megakadályozza.</p>	<p>56. <i>Sem a HFS (sem pedig a honlap) nem mutatja be az elnökség, valamint a BB összetételét. Kérjük egészítsék ki a döntéshozásról szóló fejezetet a tagok (beleértve a</i></p>	<p>Kiegészítve.</p>	

A HACS döntéshozása és/vagy a HFS megvalósítása megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét (pl a HFS célcsoportjait, a kedvezményezett járássokkal érintett HACS-okban a hátrányos helyzetű embereket, a térség tipikus vállalkozóit, környezetvédelmi NGO-kat, a fiatalokat, illetve az egyéb speciális társadalmi csoportokat képviselő szervezeteket, stb.)	<i>képviselt szektort és szakterületet) felsorolásával.</i>		
	57. <i>A HFS nem mutatja be a HACS tervezett szervezeti felépítését, az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepét és felelősségi körét. Javasolt pótolni.</i>	Kiegészítve.	
	58. <i>A HFS-ből nem derül ki, hogyan lesz biztosított a hátrányos helyzetű lakosságcsoporthoz a HFS megvalósításában. Amennyiben nem került bevonásra a hátrányos helyzetűeket képviselő civil szerveződés a döntéshozásba, a HFS megvalósításába, javasolt pótolni, vagy ha már teljesült, ezt alátámasztani.</i>		
A HACS működését és a projektek kiválasztását érintő döntéshozás (jelen esetben az elnökség és a helyi bíráló bizottság) átlátható, megkülönböztetés mentes és megfelel az összeférhetlenség szabályainak.	<u>jelenleg nem értékelt</u>		
A munkafolyamatok és a felelősségi körök egyértelműek és átláthatók.			
A HFS megvalósításához szükséges humán erőforrások rendelkezésre állása			
Minősítő kritérium	Észrevételek, javaslatok	Tervezői válaszok	Módosítások helye

<p>A HACS rendelkezik irányítási, közpénzek kezelése és pénzügyi tapasztalatokkal és kapacitással</p> <p>A HACS rendelkezik projektfejlesztő és -management tapasztalatokkal, kapacitással</p> <p>A HACS rendelkezik a helyi lakosság, a különböző lakossági csoportok és szereplők aktivizálására és a fejlesztési tevékenységekbe történő bevonására alkalmas animációs tapasztalatokkal és kapacitással</p> <p>Legalább egy külön bejáratú iroda, legalább 2 db állandó munkaállomás (számítógép, telefon, internet) rendelkezésre áll.</p>			
--	--	--	--